UCHWAŁA NR XXX/240/2025
RADY GMINY RASZYN

z dnia 30 grudnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Raszyn na lata 2026 - 2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2025 r., poz. 1153) oraz art. 17 ust. 2 pkt. 4 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2024 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r., poz. 1214), Rada Gminy Raszyn uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „ Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Raszyn na lata 2026 – 2030”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Raszyn.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Raszyn na lata 2026-2030

RASZYN | 2025

Dokument opracowany przez:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Raszynie
Szkolna 2A, Raszyn
www.raszyn.pl

Przy wsparciu:

Mazowieckie Centrum
Polityki Społecznej
ul. Grzybowska 80/82
00-844 Warszawa
www.mcps.com.pl

Utila Sp. z o.o.
ul. Łotewska 17 lok. 01
03-918 Warszawa
www.utila.pl

Raszyn, 2025

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego
Rzeczpospolita Polska
Dofinansowane przez Unię Europejską

Plan powstał w ramach projektu
„Dla Ciebie, dla mnie, dla nas – rozwój usług społecznych na Mazowszu”
prowadzonego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027
współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Priorytet IV. Spójność społeczna i zdrowie
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów 4
1. Wstęp 5
2. Uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych i programowych 6
3. Diagnoza 7
3.1. Charakterystyka gminy Raszyn 7
3.1.1. Struktura społeczna 7
3.1.2. Główne problemy społeczne 9
3.2. Zasoby gminy Raszyn 10
3.2.1 Istniejące na terenie gminy Raszyn zasoby, podmioty i organizacje oraz usługi społeczne 10
3.2.2. Usługi świadczone w środowisku 14
3.3. Diagnoza potrzeb wybranych grup docelowych w podziale na obszary wsparcia 16
3.4. Diagnoza potrzeb podmiotów pomocy społecznej 18
4. Plan rozwoju usług społecznych 19
4.1. Osoby niesamodzielne, w tym osoby z niepełnosprawnościami 20
4.2. Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego 21
4.3. Dziecko i rodzina 22
5. Zestawienie potencjalnych źródeł finansowania 23
6. Systemy monitorowania i oceny 34
6.1. Wskaźniki rezultatu i produktu 34
6.2. Opis systemu monitorowania realizacji planu i osiągnięcia wskaźników 35
6.3. Ocena skuteczności i efektywności planu (ewaluacja) 35
7. Spis elementów graficznych 36

WYKAZ SKRÓTÓW

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

DPS – Dom Pomocy Społecznej

EFS+ - Europejski Fundusz Społeczny Plus

FEM – Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027

FERS – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027

GOPS – Gminny ośrodek pomocy społecznej

GUS – Główny Urząd Statystyczny

JST – Jednostka samorządu terytorialnego

LPDI – Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

NGO – Organizacja pozarządowa

NSP 2021 – Narodowy Spis Powszechny 2021

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PS – Przedsiębiorstwo społeczne

PUP – Powiatowy urząd pracy

PWD – Placówka wsparcia dziennego

1. WSTĘP

Niniejszy Lokalny plan rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji na lata 2026-2030 (Plan) stanowi odpowiedź na zmieniające się potrzeby mieszkańców gminy, wyzwania społeczno-demograficzne oraz zmiany jakie zaszły w sposobie prowadzenia polityki społecznej w ostatnich latach.

Przez dekady wsparcie z pomocy społecznej kierowane było przede wszystkim do grup defaworyzowanych, osób wykluczonych, doświadczających kryzysu, czy też mających trudności z adaptacją do życia społecznego. Obecnie obserwujemy zmianę w prowadzeniu polityki społecznej i rozszerzanie zakresu jej oddziaływania na wszystkich mieszkańców lokalnych społeczności. Cele tej polityki koncentrują się na budowie społeczeństwa dobrobytu z otwartym dostępem do usług społecznych świadczonych na poziomie lokalnym zgodnie z potrzebami mieszkańców i ich możliwościami finansowymi. Tak wyznaczone priorytety osiągać można tylko poprzez konsekwentną integrację i koordynację działań różnych systemów (w tym m.in. pomocy społecznej, zdrowia czy edukacji) oraz systematyczne planowanie w oparciu o dowody pochodzące m.in. z diagnozy lokalnej oraz analizy potrzeb. Wykraczanie poza instytucjonalne ramy pomocy społecznej jest więc jednym z fundamentów przedstawianego Planu, natomiast kluczowym jego założeniem jest konsekwentne realizowanie idei rozwoju usług świadczonych w miejscu zamieszkania jako alternatywy dla rozwiązań instytucjonalnych. Nie oznacza to zamykania istniejących placówek tylko planowy rozwój alternatywnych wobec nich usług tak, aby to ostatecznie mieszkaniec wybrał zgodne ze swoimi preferencjami rozwiązanie. Ważne jest też, aby ofertę usług planować w oparciu o sprawdzone modele, których skuteczność została potwierdzona w nauce i praktyce, przy zachowaniu elastyczności w dopasowywaniu rozwiązań do zmieniających się potrzeb i preferencji odbiorców.

Plan określając główne kierunki zmian w systemie usług społecznych odpowiada na zdiagnozowane wyzwania, w tym w szczególności te związane ze zmianami demograficznymi skutkującymi postępującym procesem starzenia się społeczeństwa i wzrostem liczby osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Ponadto określa kierunki zmian w obszarze świadczenia usług dla osób niesamodzielnych, w tym osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie zdrowia psychicznego i rodzin z dziećmi. W trakcie jego przygotowywania wzięto pod uwagę sytuację i prognozowane zmiany na rynku pracy, przeobrażenia w obrębie rodziny, wyzwania związane z zaspokajaniem potrzeb edukacyjnych i kulturalnych mieszkańców, a także ryzyka socjalne i procesy prowadzące do wzrostu zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Dokument obejmuje sześć rozdziałów składających się na dwie zasadnicze części – diagnostyczną i wdrożeniową. W części pierwszej (rozdział drugi i trzeci) zawarto uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych i programowych, diagnozę i analizę potrzeb (zawierającą dane na temat sytuacji demograficznej i społecznej gminy, problemów społecznych oraz realizowanych usług), a także inwentaryzację zasobów jakimi dysponuje lokalny system pomocy społecznej. Druga część– wdrożeniowa (rozdziały od czwartego do szóstego), zawiera zarówno opis planowanych do realizacji działań (podzielonych na 3 obszary interwencji: 1. Osoby niesamodzielne, w tym osoby z niepełnosprawnościami, 2. Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, 3. Rodziny z dziećmi), jaki i analizę kosztów realizacji Planu oraz opis systemu jego monitorowania i oceny. Dokument zawiera również spis skrótów oraz słownik kluczowych pojęć ułatwiający zrozumienie charakteru i specyfiki poszczególnych usług.

Oddajemy plan z przekonaniem, że dzięki jego realizacji w naszej gminie powstaną warunki do przyjaznego i optymalnego rozwoju usług środowiskowych zaspakajających potrzeby naszych mieszkańców zarówno w obszarze profilaktyki, jak i wsparcia. Będziemy monitorować proces jego realizacji, a także konsekwentnie mobilizować wszystkie jednostki samorządu terytorialnego do realizacji i stymulacji podjętych w nim ustaleń.

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PROGRAMOWYCH

Powiązanie celów strategicznych gminy z dokumentami krajowymi i regionalnymi jest istotne dla zapewnienia spójności działań rozwojowych oraz efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów. Umożliwia to lepsze dostosowanie lokalnych inicjatyw do priorytetów krajowych i wojewódzkich, co sprzyja zwiększeniu skuteczności podejmowanych działań oraz ułatwia pozyskiwanie środków zewnętrznych.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie celów Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Raszyn z celami Strategii rozwoju usług społecznych - polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), Regionalnym Planem Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji Województwa Mazowieckiego na lata 2023-2025 ora Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Raszyn na lata 2026-2032. Ponadto, Lokalny Plan został opracowany zgodnie z Ogólnopolskimi Wytycznymi Tworzenia Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych, co zapewnia jego spójność z krajowymi standardami realizacji polityki społecznej.

Tabela 1. Powiązanie celów Planu z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla

Dokument	Zgodność
Strategia Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 roku)	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Raszyn na lata 2026-2030 są zgodne z: • Cel strategiczny 1: Zwiększenie udziału rodzin i rodzinnych form pieczy zastępczej w opiece i wychowaniu dzieci. • Cel strategiczny 2. Zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu • Cel strategiczny 3. Włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami dające możliwość życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia sprawności • Cel strategiczny 4. Stworzenie skutecznego systemu usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi
Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Mazowieckiego na lata 2023-2025	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Raszyn na lata 2026-2030 są zgodne z: • Cel 1 Zintegrowanie regionalnych celów i działań operacyjnych dotyczących rozwoju usług społecznych oraz procesu deinstytucjonalizacji w spójny proces działań adresowanych przede wszystkim do podmiotów lokalnych, odpowiedzialnych za organizowanie, dostarczanie i finansowanie tych usług ze środków własnych lub z innych źródeł, w tym z budżetu państwa • Cel 2 Silniejsze powiązanie dostępnych źródeł finansowania, w szczególności funduszy europejskich, a także innych źródeł finansowych dostępnych w województwie z regionalnymi i lokalnymi celami i działaniami w obszarze usług społecznych. • Cel 3 Wytyczenie oczekiwanych kierunków rozwoju usług i deinstytucjonalizacji na poziomie lokalnym i ponadlokalnym m.in. poprzez działania finansowe
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Dla Gminy Raszyn na lata 2026–2032	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Raszyn na lata 2026-2030 są zgodne z: • Cel strategiczny 1. Wzmacnianie Rodziny i Wspieranie Dzieci w Prawidłowym Rozwoju oraz Funkcjonowaniu Społecznym; • Cel strategiczny 2. Przeciwdziałanie Marginalizacji Wynikającej z Bezrobocia, Ubóstwa i Uzależnień; • Cel strategiczny 3. Podnoszenie Jakości Życia Seniorów, Osób z Niepełnosprawnościami oraz Dotkniętych Długotrwałą Chorobą • Cel strategiczny 4. Wzmacnianie Postaw Obywatelskich oraz Zaangażowania Mieszkańców w Życie Gminy

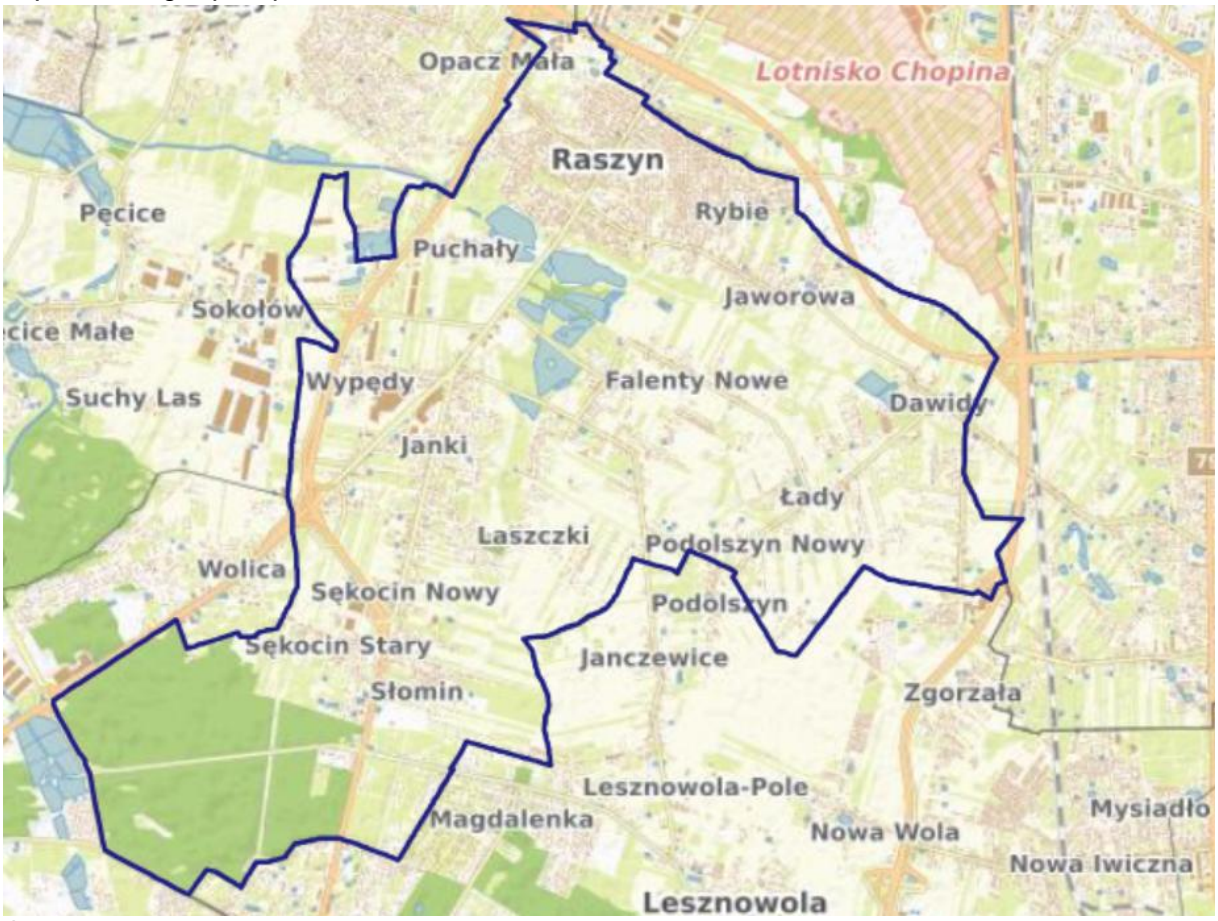
Źródło: opracowanie własne

3. DIAGNOZA

3.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY RASZYN

Raszyn jest gminą wiejską znajdującą się w powiecie pruszkowskim w centralnej części województwa mazowieckiego. Raszyn sąsiaduje z gminami Michałowice i Nadarzyn z powiatu pruszkowskiego, z gminą Lesznowola z powiatu piaseczyńskiego oraz miastem stołecznym Warszawą. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii gmina Raszyn obejmuje powierzchnię 43,89 km^2. Przebieg granic gminy Raszyn przedstawia poniższa Mapa 1.

Mapa 1. Granice gminy Raszyn

Źródło: Geoportal

3.1.1. STRUKTURA SPOŁECZNA

W 2024 roku Raszyn charakteryzował się ogólną liczbą ludności na poziomie 24 200 osób. Zauważalna była przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn (o 708 osób), które stanowiły 51,46% ludności. Biorąc pod uwagę lata 2022-2024 nastąpił wzrost ogólnej liczby ludności o 5,37%. W przypadku liczby kobiet w analizowanym okresie odnotowano wzrost o 4,86%, natomiast w przypadku mężczyzn był to wzrost o 5,92%. Szczegółowe dane dotyczące liczby ludności gminy Raszyn w latach 2022-2024 przedstawia poniższa **Tabela 2.**

Tabela 2. Liczba ludności w podziale na płeć w latach 2022-2024

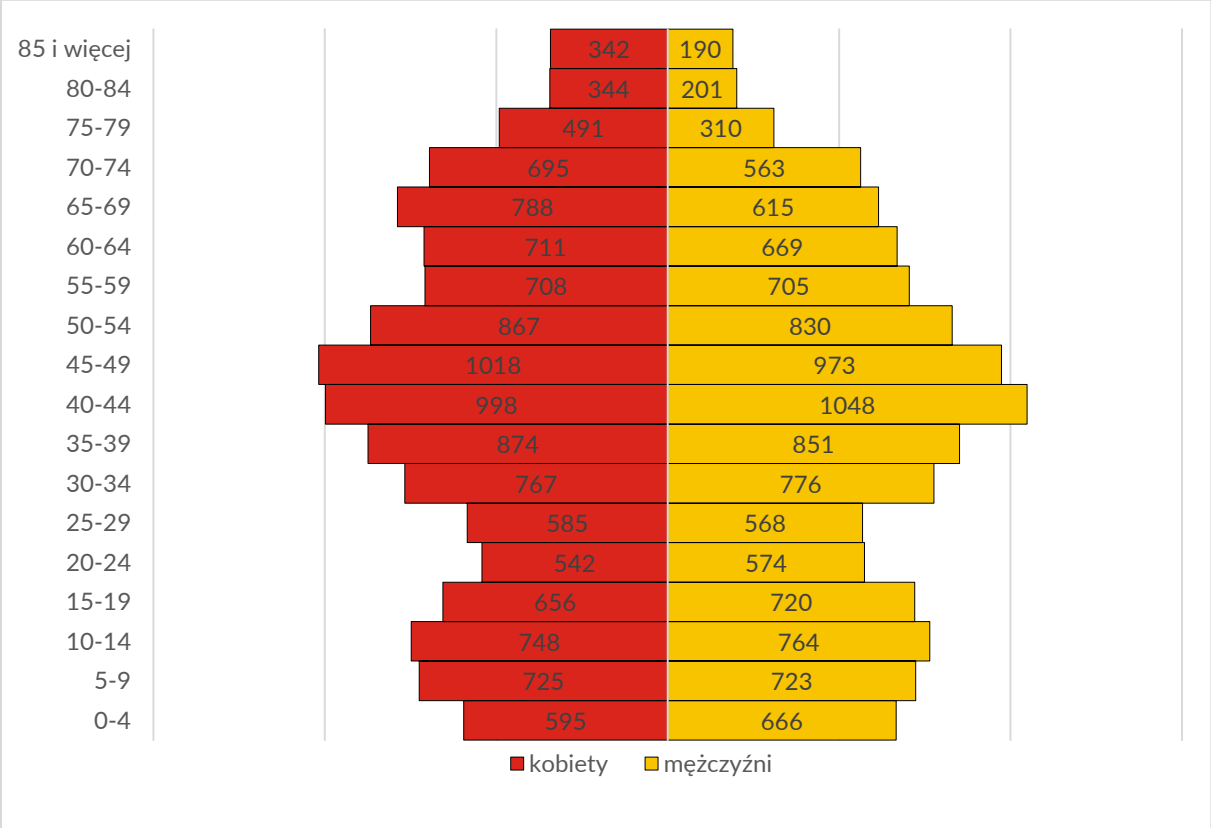
Liczba ludności ogółem			Mężczyźni			Kobiety		
2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
22 967	23 533	24 200	11 090	11 423	11 746	11 877	12 110	12 454

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W 2024 roku najliczniejszą grupę mieszkańców gminy Raszyn stanowiły osoby w wieku 40-44 (2 046 osób) oraz w wieku 45-49 (1 991 osób). Najmniej mieszkańców jest w najstarszych przedziałach

wiekowych 80-84 (545 osób) oraz 85 i więcej lat (532 osoby). W grupach powyżej 45 roku życia dominowały liczebnością kobiety, wcześniej te rozkłady były różne. Szczegółowe dane dotyczące liczby mieszkańców gminy Raszyn w podziale na płeć oraz grupę wieku w 2024 roku przedstawia poniższy Wykres 1.

Wykres 1. Piramida wieku i płci w 2024 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w gminie Raszyn w latach 2022-2024 utrzymywał się na podobnym poziomie. W 2022 i 2023 roku był równy 29,7, a w 2024 roku 29,4. Saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców znacząco wzrosło. W latach 2022-2024 nastąpiła zmiana wartości z 6,7 w 2022 roku do 27,9 w 2024 roku, co daje sumaryczny wzrost o 304,35%. Szczegółowe dane dotyczące współczynnika obciążenia demograficznego oraz salda migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców przedstawia poniższa **Tabela 3**.

Tabela 3. Inne wskaźniki demograficzne

Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi[1]			Saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców[2]		
2022	2023	2024	2022	2023	2024
29,7	29,7	29,4	6,9	24,4	27,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Najliczniejszą grupą mieszkańców gminy Raszyn pod względem poziomu wykształcenia stanowią osoby posiadające wykształcenie średnie i policealne (30,86%) oraz wyższe (25,90%). Mniejszą grupą są osoby o zasadniczym zawodowym lub branżowym (12,49%). Najmniejsza liczba osób posiada wykształcenie gimnazjalne (2,43%), podstawowe (8,31%) lub podstawowe nieukończone (2,62%). Szczegółowe dane dotyczące poziomu wykształcenia mieszkańców gminy Raszyn w 2021 roku przedstawia Tabela 4.

[1] Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na każde 100 osób w wieku produkcyjnym.
[2] Migracje na pobyt stały poza jednostkę w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców.

Tabela 4. Poziom wykształcenia

Wykształcenie	Liczba osób	Procent ogólnej liczby mieszkańców
Wyższe	5 905	25,90%
Średnie i policealne	7 036	30,86%
Zasadnicze zawodowe/ branżowe	2 848	12,49%
Gimnazjalne	555	2,43%
Podstawowe	1 895	8,31%
Podstawowe nieukończone	598	2,62%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego 2021

W 2024 roku w gminie Raszyn zarejestrowane były 197 osoby bezrobotne, co stanowiło 0,81% ogólnej liczby mieszkańców gminy. W porównaniu do roku 2022 odnotowano spadek bezrobocia o 4,23%. W kontekście mężczyzn odnotowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych o 10,11% ogólnej liczby mieszkańców, natomiast w przypadku kobiet odnotowano spadek o 1%. Szczegółowe dane dotyczące poziomu bezrobocia w gminie Raszyn w latach 2022-2024 przedstawia poniższa Tabela 5.

Tabela 5. Poziom bezrobocia w latach 2022-2024

Bezrobocie rejestrowane	Liczba osób			Procent ogólnej liczby mieszkańców		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ogółem	189	203	197	0,82%	0,86%	0,81%
Mężczyźni	89	102	98	0,80%	0,89%	0,83%
Kobiety	100	101	99	0,84%	0,83%	0,79%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

3.1.2. GŁÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE

Najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Raszyn w 2024 roku była długotrwała lub ciężka choroba. Świadczenia z tego tytułu otrzymały 162 osoby, co stanowi 0,67% ogólnej liczby mieszkańców. Kolejnymi najczęściej występującymi powodami były: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (107 osób) oraz niepełnosprawność (91 osób). W porównaniu do 2022 roku odnotowano wzrost liczby przyznawanych świadczeń z powodów: potrzeby ochrony macierzyństwa (o 0,19p.p.), bezrobocia (o 4 osoby), niepełnosprawności (o 6 osób), długotrwałej lub ciężkiej choroby (o 7 osób), przemocy w rodzinie (o 3 osoby), trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (o 4 osoby), zdarzeń losowych (o 2 osoby) oraz sytuacji kryzysowej (o 3 osoby). W przypadku pozostałych powodów liczba osób otrzymujących świadczenia pomocy społecznej uległa zmniejszeniu lub utrzymała się na tym samym poziomie. Szczegółowe dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie Raszyn w latach 2022-2024 przedstawia poniższa Tabela 6.

Tabela 6. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2022-2024

Powód	Liczba osób			Procent ogólnej liczby mieszkańców		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ubóstwo	115	93	83	0,50%	0,40%	0,34%
Sieroctwo	0	2	0	0,00%	0,01%	0,00%
Bezdomność	9	7	9	0,04%	0,03%	0,04%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	38	67	86	0,17%	0,28%	0,36%
- w tym wielodzietność	23	27	28	0,10%	0,11%	0,12%
Bezrobocie	62	83	66	0,27%	0,35%	0,27%
Niepełnosprawność	85	94	91	0,37%	0,40%	0,38%
Długotrwała lub ciężka choroba	155	162	162	0,67%	0,69%	0,67%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	117	129	107	0,51%	0,55%	0,44%
- w tym rodziny niepełne	56	62	49	0,24%	0,26%	0,20%
- w tym rodziny wielodzietne	18	20	36	0,08%	0,08%	0,15%
Przemoc w rodzinie	0	3	3	0,00%	0,01%	0,01%
Alkoholizm	19	12	13	0,08%	0,05%	0,05%
Narkomania	2	3	2	0,01%	0,01%	0,01%

Powód	Liczba osób			Procent ogólnej liczby mieszkańców		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	8	10	0,03%	0,03%	0,04%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	5	0	0	0,02%	0,00%	0,00%
Zdarzenie losowe	2	2	4	0,01%	0,01%	0,02%
Sytuacja kryzysowa	0	1	3	0,00%	0,00%	0,01%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MRiPS-03 oraz BDL GUS

3.2. ZASOBY GMINY RASZYN

3.2.1 ISTNIEJĄCE NA TERENIE GMINY RASZYN ZASOBY, PODMIOTY I ORGANIZACJE ORAZ USŁUGI SPOŁECZNE

W gminie Raszyn działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy ulicy Unii Europejskiej 3, który realizuje działania na rzecz wszystkich grup społecznych. Gmina prowadzi także dwa mieszkania wspomagane o łącznej liczbie trzech miejsc, a do 2024 roku prowadziła również klub senior+.

Na terenie gminy w 2022 roku powstała Raszyńska Spółdzielnia Socjalna „Bez barier", która świadczy usługi opiekuńcze oraz teleopiekę.

W zakresie wsparcia dla dzieci i młodzieży działają dwie placówki wsparcia dziennego, utworzone na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, które są osobnymi jednostkami organizacyjnymi i nie podlegają pod GOPS:

- Ognisko Wychowawcze w Jaworowej – dysponuje 30 miejscami; w 2024 roku korzystało z niego 91 dzieci,
- Świetlica Środowiskowa w Rybiu – dysponuje 30 miejscami; w 2024 roku zapisanych było 48 dzieci.

Placówki te pełnią nie tylko funkcję opiekuńczą, lecz także integracyjną dla lokalnej społeczności.

Ponadto przy Centrum Kultury Raszyn działa pięć klubów seniora, które stanowią ważne miejsca aktywizacji i integracji osób starszych.

Tabela 7 przedstawia podstawowe informacje dotyczące Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raszynie.

W analizowanym okresie poziom zatrudnienia w jednostce pozostawał względnie stabilny. W 2024 roku GOPS zatrudniał 12 pracowników, co odpowiadało 10,25 etatu. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy oznacza to wskaźnik zatrudnienia na poziomie 0,50.

Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej świadczonych przez GOPS wyniosła w 2024 roku 185. Największą liczbę beneficjentów odnotowano w 2023 roku - 193 osoby, podczas gdy w 2022 roku ze wsparcia skorzystało 186 osób.

Tabela 7. Podstawowe informacje dotyczące Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Informacja	2022	2023	2024
Lokalizacja (miasto/wieś)	Wieś		
Liczba personelu	12	11	12
Liczba personelu w przeliczeniu na etaty	9,75	9,00	10,25
Liczba personelu w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców	0,30	0,38	0,50
Liczba osób korzystających	186	193	185

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu MRiPS-03, MRiPS-06

Ponadto mieszkańcy gminy Raszyn korzystają również z usług oferowanych przez **jednostki powiatowe:**

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – jednostka organizacyjna pomocy społecznej na szczeblu powiatowym.
- Trzy Powiatowe Domy Pomocy Społecznej – jeden prowadzony przez gminę znajdujący się w Czubinie oraz dwa na zlecenie gminy przez podmioty zewnętrzne znajdujące się odpowiednio w Brwinowie i Pruszkowie. Łączna liczba miejsc wynosi 248.
- Dwa Powiatowe Środowiskowe Domy Samopomocy – posiadają sumarycznie 63 miejsca
- Dzienny Dom Samopomocy – posiada 15 miejsc
- Mieszkanie treningowe
- Placówka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego świadcząca usługi w postaci terapii rodzinnej
- Ośrodek interwencji kryzysowej dla ofiar przemocy w rodzinie
- Ośrodek interwencji kryzysowej dla ofiar handlu ludźmi

W 2024 roku w **Domach Pomocy Społecznej** na terenie całego kraju przebywało łącznie 16 mieszkańców gminy Raszyn, która z tego tytułu opłacały pobyt na łączną kwotę 906 212 zł, co w przeliczeniu na 1 osobę stanowi koszt 56 638,25 zł.

Na terenie gminy Raszyn działają następujące **organizacje pozarządowe**[3]:

1. **Klub Sportowy Raszyn**
   ul. Sportowa 30, 05-090 Raszyn
2. **Uczniowski Klub Sportowy Łady**
   Dawidy Bankowe, ul. Długa 49, 05-090 Raszyn
3. **Uczniowski Klub Sportowy GOS Raszyn**
   ul. Sportowa 30, 05-090 Raszyn
4. **Uczniowski Klub Sportowy Orlęta Raszyn**
   ul. Unii Europejskiej 1, 05-090 Raszyn
5. **Gminny Klub Sportowy Podolszyn**
   ul. Długa 33, 05-090 Raszyn
6. **Stowarzyszenie Projekt Raszyn**
   ul. Mieszka I-go 1, 05-090 Raszyn
7. **Raszyńskie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich Klub „Arka”**
   Jaworowa, ul. Warszawska 95, 05-090 Raszyn
8. **Dobra Wola – Stowarzyszenie na Rzecz Osób Upośledzonych Umysłowo lub Fizycznie**
   ul. Modrzewiowa 3, 05-500 Nowa Iwiczna
9. **Stowarzyszenie "Liczą się ludzie"**
   ul. Czubin 13, 05-840 Brwinów
10. **Stowarzyszenie inicjatywa mieszkańców "Zmieniamy Gminę Raszyn"**
    ul. Waryńskiego 12a, 05-090 Raszyn
11. **Społeczny Komitet Ochrony Falent**
    ul. Łabędzia 7, 05-090 Raszyn
12. **Klub Gospodyń Wiejskich Jaworowa**

Wśród **instytucji niepomocowych** działają: Centrum Kultury, Gminna Biblioteka Publiczna, Centrum Sportu oraz 2 placówki ochrony zdrowia.

W zakresie **wsparcia społecznego** w Gminie funkcjonują: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, spółdzielnia socjalna, 5 Klubów Seniora (w tym Klub Senior+), świetlica środowiskowa, ognisko wychowawcze i 2 mieszkania wspomagane.

[3] https://raszyn.pl/nasza-gmina/organizacje-pozarzadowe (dostęp: 13.11.2025 r.)

Gmina realizuje także projekty społeczne dla osób z niepełnosprawnościami, oferując usługi opieki wytchnieniowej i asystenta osobistego.

KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ

W latach 2022-2024 uległa zmniejszeniu osób otrzymujących świadczenia, jednak wzrosła liczba rodzin. Biorąc pod uwagę rodziny objęte wsparciem w postaci świadczeń, ich liczba zwiększyła się o 4,90%, natomiast liczba osób objętych wsparciem spadła o 0,54%. Wzrosła liczba rodzin otrzymujących pomoc w ramach pomocy socjalnej o 13,92%. Szczegółowe dane dotyczące liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024 przedstawia poniższa **Tabela 8.**

Tabela 8. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024

Rodzaj świadczeń	Liczba osób			Liczba rodzin		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Świadczenia ogółem	186	193	185	143	149	150
w tym:						
Świadczenia pieniężne	111	109	114	108	108	114
Świadczenia niepieniężne	91	101	91	72	74	71
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	186	193	185	143	149	150
Pomoc udzielana w ramach pomocy socjalnej	X	X	X	158	174	180

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu MRiPS-03

Łączna kwota świadczeń z pomocy społecznej przekazanych w ramach zadań własnych gminy Raszyn w 2024 roku wyniosła 917 668 zł. W porównaniu do roku 2022 był to wzrost łącznej kwoty świadczeń o 62,40%. Biorąc pod uwagę poszczególne rodzaje świadczeń największą kwotą 2024 roku charakteryzowały się zasiłki stałe (359 271 zł), z których korzystało 38 osób. Kolejnymi świadczeniami było wsparcie w postaci posiłków, z których skorzystały 71 osoby, a ich koszt wyniósł 140 808 zł oraz usługi opiekuńcze, których koszt wyniósł 135 307 zł, a skorzystało z nich 26 osób. Szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 w gminie Raszyn przedstawia poniższa Tabela 9.

Tabela 9. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 wraz z kwotą świadczeń

Rodzaj świadczeń	Liczba osób			Liczba rodzin			Kwota świadczeń [PLN]		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ogółem	186	193	218	143	149	154	565 073	603 053	917 668
Zasiłki stałe	45	39	38	45	39	37	277 290	242 093	359 271
Zasiłki okresowe	13	12	17	13	12	17	28 752	32 716	43 968
Schronienie	6	4	6	6	4	6	75 145	69 130	88 398
Posiłek	51	73	71	36	46	36	64 575	100 880	140 808
Usługi opiekuńcze – ogółem	23	24	26	23	24	26	25 581	22 054	135 307
Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	X	X	X	26	3	0	X	X	X
Praca socjalna	X	X	X	158	174	154	X	X	X

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu MRiPS-03

3.2.2. USŁUGI ŚWIADCZONE W ŚRODOWISKU

Na terenie gminy Raszyn realizowane jest wsparcie w formie pomocy doraźnej, systemu zniżek oraz usług opiekuńczych. Obejmują one m.in.: usługi teleopiekuńcze, opiekę wytchnieniową, program asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością, Kartę Dużej Rodziny, program Posiłek w szkole i w domu, ubezpieczenie zdrowotne finansowane ze środków publicznych oraz placówki wychowawcze.

W gminie funkcjonują dwie jednostki organizacyjne o charakterze wychowawczym działające odrębnie: Ognisko Wychowawcze w Jaworowej oraz Świetlica Środowiskowa „Świetlik" w Rybiu, które łącznie obejmują wsparciem 60 dzieci. Koszty ich utrzymania pokrywane są w całości przez gminę i wynoszą łącznie 2 388 760 zł rocznie. Obie placówki realizują także szeroko rozumiane potrzeby społeczności lokalnej.

Największą grupę beneficjentów stanowią rodziny objęte programem zniżek – Kartą Dużej Rodziny, z której korzysta 826 rodzin (stan na 2024 rok). Wśród usług obejmujących bezpośrednie wsparcie dla osób, wyróżniają się ognisko wychowawcze w Jaworowej (91 osób) oraz program Posiłek w szkole i w domu (71 osób).

Nie wszystkie świadczenia wymagają dedykowanego personelu. Spośród tych, które go posiadają, największy zespół pracuje w programie asystenta osobistego osób z niepełnosprawnością - zatrudnionych jest 14 osób. Wszystkie wymienione usługi są realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, z wyjątkiem jednostek wychowawczych, które są prowadzone i koordynowane bezpośrednio przez gminę.

Szczegółowe dane dotyczące innych usług społecznych realizowanych na terenie gminy Raszyn, w tym także liczby miejsc, liczby osób korzystających, średniego okresu pobytu, liczby personelu, podmiotu prowadzącego, sposobu kierowania do podmiotu, źródła i wysokości finansowania oraz kosztów utrzymania przedstawia Tabela 10

Tabela 10. Inne usługi realizowane na terenie Gminy

Nazwa podmiotu	Liczba miejsc	Liczba osób korzystających	Średni okres pobytu	Liczba personelu	Podmiot prowadzący	Sposób kierowania do podmiotu	Źródło i wysokość finansowania	Koszty utrzymania [PLN]
Teleopieka	15	4	12 m-cy	-	GOPS	wywiad	własne	6 616
Usługi opiekuńcze	X	26	-	-	GOPS	-	Odpłatność korzystających, BP	-
Opieka wytchnieniowa	12	12	12 m-cy	11	GOPS	Karta zgłoszenia	Budżet państwa	brak
Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	14	14	12 m-cy	14	GOPS	Karta zgłoszenia	Budżet państwa	brak
Karta Dużej Rodziny	X	826 rodzin (2024 r.)	-	X	GOPS	Wniosek	Budżet państwa	brak
Posiłek w szkole i w domu	X	56	10 m-cy	X	GOPS	Wniosek	Własne 40 BP 60	brak
Ubezpieczenie zdrowotne finansowane ze środków publicznych	X	23	12 m-cy	X	GOPS	Wniosek	BP	brak
Ognisko wychowawcze w Jaworowej	30	91	11 m-cy	11	UG Raszyn	Karta zgłoszenia	własne	1 086 085
Świetlica środowiskowa w Rybiu	30	48	11 m-cy	-	UG Raszyn	Karta zgłoszenia	własne	1 302 675

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych własnych gminy Raszyn

3.3. DIAGNOZA POTRZEB WYBRANYCH GRUP DOCELOWYCH W PODZIALE NA OBSZARY WSPARCIA

OSOBY NIESAMODZIELNE, W TYM OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

W gminie Raszyn funkcjonują obecnie usługi wspierające osoby niesamodzielne, w tym osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnościami. Jedną z podstawowych form pomocy jest dożywianie w formie gorących posiłków dowożonych do miejsca zamieszkania. Usługa ta cieszy się dużym zainteresowaniem i stanowi istotne wsparcie w codziennym funkcjonowaniu osób, które nie są w stanie samodzielnie przygotowywać posiłków. Zgłaszana jest potrzeba kontynuacji tej formy pomocy w kolejnych latach.

Na terenie gminy dostępne są także usługi opiekuńcze oraz opieka wytchnieniowa. Zarówno usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, jak i wsparcie w formie opieki wytchnieniowej odgrywają kluczową rolę w codziennym życiu osób niesamodzielnych oraz ich rodzin. Zaspokajają one podstawowe potrzeby związane z pielęgnacją, funkcjonowaniem w środowisku lokalnym, a także pozwalają opiekunom rodzinnym na chwilowe odciążenie w obowiązkach opiekuńczych. Zarówno obecne doświadczenia, jak i prognozy demograficzne wskazują na rosnącą potrzebę dalszego rozwijania i systematycznego kontynuowania tych usług.

W gminie zauważalna jest potrzeba utworzenia Dziennego Domu Pobytu oraz Miejsca Integracji Mieszkańców, w którym mogłyby być wydawane posiłki – zarówno komercyjne, jak i dofinansowane w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu". Dodatkowo zgłaszana jest potrzeba zapewnienia usług „złotej rączki" oraz transportu dla osób niepełnosprawnych, niesamodzielnych i samotnych, co znacząco poprawiłoby komfort korzystania z wsparcia i jego dostępność dla najbardziej potrzebujących.

Jednym z istotnych wyzwań w zakresie wsparcia osób niesamodzielnych w gminie Raszyn pozostaje również kwestia organizacyjna – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wymaga zapewnienia stałego lokalu/pomieszczenia, dostosowanego do potrzeb osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami. Brak odpowiednio przystosowanej infrastruktury ogranicza komfort i dostępność usług, co ma bezpośrednie przełożenie na jakość udzielanej pomocy.

OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO,

Na terenie gminy Raszyn wsparcie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego jest stosunkowo ograniczone i potrzebuje dalszego rozwoju. Obecnie nie funkcjonują dzienne ośrodki wsparcia dedykowane osobom z zaburzeniami psychicznymi, które mogłyby pełnić rolę miejsca integracji, rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zapewniać systematyczną pomoc terapeutyczną.

W zakresie usług środowiskowych również widoczne są pewne braki – w gminie nie są obecnie świadczone usługi asystenta osobistego dla osób z zaburzeniami psychicznymi ani opieka wytchnieniowa dedykowana ich rodzinom. Oznacza to, że ciężar opieki nad osobami w kryzysie zdrowia psychicznego w dużej mierze spoczywa na członkach rodzin, którzy nie zawsze dysponują odpowiednimi kompetencjami czy zasobami, aby sprostać wszystkim wyzwaniom.

Widoczna jest potrzeba utworzenia grupy wsparcia dla osób z depresją – pod nazwą „Depresyjna Grupa Wsparcia", która to grupa już funkcjonowała w okresie pandemii. Tego typu inicjatywa mogłaby stanowić istotny element lokalnego systemu wsparcia.

Jednocześnie należy podkreślić, że na terenie gminy Raszyn dostępne jest wsparcie psychologa oraz terapeuty uzależnień. Jest to istotny element systemu pomocy, jednak w obecnym kształcie nie zaspokaja w pełni potrzeb osób doświadczających kryzysów psychicznych, szczególnie w zakresie długofalowego i kompleksowego wsparcia środowiskowego oraz grupowego.

DZIECKO I RODZINA

Wsparcie dla dzieci i rodzin w gminie Raszyn obejmuje różnorodne formy pomocy, jednak wciąż widoczne są obszary wymagające jeszcze większego wzmocnienia.

Aktualnie obecny asystent rodziny kierowany jest wyłącznie do rodzin w najtrudniejszej sytuacji życiowej i wychowawczej. Asystent rodziny działa na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a pomoc jest udzielana na wniosek pracownika socjalnego. Jedynym kryterium skierowania rodziny do asystenta jest trudność w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, szczególnie w przypadkach, w których istnieje ryzyko odebrania dziecka. Oznacza to, że wsparcie asystenta nie obejmuje szerszej grupy rodzin, które również borykają się z problemami – rodzin tych wspierają pedagodzy szkolni oraz poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

Poradnictwo świadczone przez pracowników socjalnych funkcjonuje prawidłowo i stanowi podstawową formę wsparcia dla rodzin. Pozytywnie należy również jest oceniana działalność świetlicy środowiskowej i ogniska wychowawczego, gdzie prowadzone są warsztaty dla dzieci i młodzieży, które wspierają rozwój społeczny, edukacyjny i wychowawczy najmłodszych mieszkańców gminy. Dostępne jest także bezpłatne poradnictwo prawne organizowane na poziomie powiatu, co stanowi dodatkowe wsparcie dla rodzin w sytuacjach kryzysowych.

W gminie brakuje terapii skierowanej bezpośrednio do rodzin. Dostęp do pomocy psychologicznej zapewnia Narodowy Fundusz Zdrowia poprzez placówkę na ul. Pruszkowskiej, a także psychologowie zatrudnieni w szkołach, jednak wsparcie to nie zawsze jest wystarczające i w pełni odpowiadające potrzebom. Wskazywana jest również potrzeba utworzenia dodatkowej placówki wsparcia dziennego – świetlicy lub ogniska – w rejonie blokowisk, gdzie skoncentrowane jest większe skupisko dzieci i młodzieży wymagających opieki i zajęć pozaszkolnych.

Podobnie jak w przypadku innych grup społecznych, kluczowym wyzwaniem organizacyjnym pozostaje zapewnienie Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Raszynie stałej siedziby, dostosowanej także do potrzeb rodzin z dziećmi. Brak odpowiednich warunków lokalowych utrudnia pełną realizację działań wspierających.

Podsumowując, najpilniejsze potrzeby mieszkańców, a przede wszystkim osób niesamodzielnych, w tym z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz rodzin z dziećmi dotyczą:

- kontynuacji i rozwoju usług opiekuńczych, opieki wytchnieniowej i dożywiania,
- utworzenia Dziennego Domu Pobytu oraz Miejsca Integracji Mieszkańców, w którym mogłyby być wydawane posiłki,
- stworzenia kompleksowego systemu wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego, w postaci dziennych ośrodków wsparcia, asystentów, opieki wytchnieniowej,
- utworzenia grup wsparcia dla osób z depresją,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla dzieci i rodzin, w postaci asystentów rodziny, terapii, placówki wsparcia dziennego,
- zapewnienia Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Raszynie stałej, odpowiednio dostosowanej siedziby, która by była dostosowana przede wszystkim dla osób niesamodzielnych oraz rodzin z dziećmi.

3.4. DIAGNOZA POTRZEB PODMIOTÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Analiza funkcjonowania systemu wsparcia społecznego w gminie Raszyn wskazuje na pewne potrzeby podmiotów świadczących pomoc społeczną, które wynikają zarówno z rosnących oczekiwań mieszkańców, jak i ograniczeń infrastrukturalnych oraz organizacyjnych.

1. **Zapewnienie odpowiedniej infrastruktury**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raszynie potrzebuje stałej, odpowiednio przystosowanej siedziby, dostosowanej do potrzeb osób niesamodzielnych, osób z niepełnosprawnościami oraz rodzin z dziećmi. Brak takiej infrastruktury ogranicza komfort pracy personelu oraz dostępność i jakość świadczonych usług.

2. **Rozwój i kontynuacja usług wsparcia**

Do kluczowych potrzeb należą:

- kontynuacja i rozwój usług opiekuńczych, w tym opieki wytchnieniowej, oraz zapewnienie dożywiania w formie gorących posiłków dowożonych do miejsca zamieszkania;
- utworzenie **Dziennego Domu Pobytu** oraz **Miejsca Integracji Mieszkańców**, w którym mogłyby być wydawane posiłki zarówno komercyjne, jak i dofinansowane w ramach programów publicznych;
- zapewnienie transportu dla osób niesamodzielnych i samotnych oraz realizacja usług „złotej rączki”;
- utworzenie **grup wsparcia dla osób z depresją** oraz innych form wsparcia środowiskowego dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego;
- zwiększenie dostępności wsparcia dla dzieci i rodzin poprzez asystentów rodziny, terapię oraz placówki wsparcia dziennego, szczególnie w rejonach o większym zagęszczeniu dzieci i młodzieży.

3. **Wsparcie organizacyjne i sprzętowe**

Działalność GOPS oraz innych podmiotów wspierających wymaga także wzmocnienia zasobów organizacyjnych:

- zakup samochodu służbowego osobowego, który umożliwi efektywną realizację usług mobilnych, transport osób niesamodzielnych oraz dowóz posiłków;
- wsparcie w zakresie wyposażenia technicznego i materiałowego niezbędnego do prowadzenia działań opiekuńczych, terapeutycznych i integracyjnych.

4. **Potrzeby kadrowe i kompetencyjne**

Rozbudowa i rozwój usług wymaga zapewnienia odpowiedniej liczby wykwalifikowanego personelu, w tym asystentów rodziny, opiekunów w ramach opieki wytchnieniowej oraz specjalistów wsparcia psychologicznego i terapeutycznego.

4. PLAN ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH

Zidentyfikowane potrzeby mieszkańców gminy Raszyn oraz wyzwania, z jakimi mierzą się lokalne instytucje, posłużyły jako fundament do opracowania Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych na lata 2026–2030. Głównym celem Planu jest:

Zapewnienie kompleksowego i zintegrowanego systemu usług społecznych w gminie Raszyn, dostosowanego do rzeczywistych i zróżnicowanych potrzeb mieszkańców – ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia dla osób niesamodzielnych, w tym osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dzieci i rodzin.

Realizacja celu głównego będzie możliwa dzięki wdrożeniu celów szczegółowych, opracowanych z myślą o konkretnych grupach odbiorców wsparcia. Poniższy schemat przedstawia ich zestawienie:

Osoby niesamodzielne, w tym osoby z niepełnosprawnościami

- Zapewnienie osobom niesamodzielnym oraz osobom z niepełnosprawnościami w gminie Raszyn dostępu do szerokiego i zróżnicowanego katalogu usług opiekuńczych i społecznych, umożliwiających jak najdłuższe funkcjonowanie w środowisku lokalnym, poprawę jakości życia oraz integrację ze społecznością.

Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

- Stworzenie w gminie Raszyn spójnego systemu wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego, zapewniającego dostęp do usług pomocowych, terapeutycznych i środowiskowych, ukierunkowanych na poprawę dobrostanu psychicznego, zapobieganie izolacji społecznej oraz wzmacnianie samodzielności i aktywnego uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności.

Dziecko i rodzina

- Wzmacnianie funkcji rodziny oraz rozwijanie jej kluczowych elementów, takich jak poczucie bezpieczeństwa, zaufanie i więzi emocjonalne, poprzez realizację działań wspierających kompetencje rodzicielskie, edukację wychowawczą, wsparcie psychologiczne i programy profilaktyczne.

W dalszej części przedstawiono zestaw działań przypisanych do poszczególnych celów szczegółowych, uporządkowanych według obszarów wsparcia. Dla każdego z działań określono planowany czas realizacji, instytucje odpowiedzialne za wdrożenie, przewidywane koszty oraz możliwe źródła finansowania.

4.1. OSOBY NIESAMODZIELNE, W TYM OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Źródło finansowania
1. Zapewnienie osobom niesamodzielnym oraz osobom z niepełnosprawnościami w gminie Raszyn dostępu do szerokiego i zróżnicowanego katalogu usług opiekuńczych i społecznych, umożliwiających jak najdłuższe funkcjonowanie w środowisku lokalnym, poprawę jakości życia oraz integrację ze społecznością.	1.1. Kontynuacja i rozwój usług dożywiania w formie dowożonych gorących posiłków dla osób niesamodzielnych, z uwzględnieniem rosnących potrzeb wynikających ze zmian demograficznych.	2026-2030	GOPS	Program „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028, Środki własne gminy
	1.2. Utworzenie Dziennego Domu Pobytu	2026-2030	GOPS	EFS+, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Środki własne gminy
	1.3. Rozwój Miejsc Integracji Mieszkańców	2026-2030	GOPS	EFS+, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Środki własne gminy
	1.4. Rozwój usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, zapewniających codzienną pomoc osobom niesamodzielnym	2026-2030	GOPS	Bon senioralny, Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 8.5. Usługi społeczne i zdrowotne, Środki własne gminy
	1.5. Rozwój opieki wytchnieniowej, ukierunkowanej na czasowe odciążenie opiekunów osób niesamodzielnych oraz poprawę jakości życia całych rodzin.	2026-2030	GOPS	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 8.5. Usługi społeczne i zdrowotne, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Środki własne gminy
	1.6. Zapewnienie usługi złotej rączki	2026-2030	GOPS	Środki własne gminy
	1.7. Wzmocnienie dostępności infrastrukturalnej GOPS poprzez zapewnienie stałej, odpowiednio przystosowanej siedziby, umożliwiającej komfortowy i równy dostęp do usług osobom starszym i z niepełnosprawnościami.	2026-2030	Gmina Raszyn	Program „Dostępność Plus", Środki własne gminy
	1.8. Likwidowanie barier komunikacyjnych poprzez zakup samochodu dostosowanego do przewozu osób z niepełnosprawnościami	2026-2030	GOPS, NGO, PCPR	PFRON, PCPR, Środki własne gminy
	1.9. Podejmowanie działań na rzecz utworzenia Warsztatu Terapii Zajęciowej na terenie gminy Raszyn	2026-2030	GOPS, NGO, PCPR	PFRON, PCPR, Środki własne gminy

4.2. OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Źródło finansowania
2. Stworzenie w gminie Raszyn spójnego systemu wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego, zapewniającego dostęp do usług pomocowych, terapeutycznych i środowiskowych, ukierunkowanych na poprawę dobrostanu psychicznego, zapobieganie izolacji społecznej oraz wzmacnianie samodzielności i aktywnego uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności.	2.1. Utworzenie dziennego ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, pełniącego funkcje terapeutyczne, rehabilitacyjne i integracyjne.	2026-2030	GOPS	EFS+, Środki własne gminy
	2.2. Utworzenia grup wsparcia dla osób z depresją („Depresyjna Grupa Wsparcia")	2026-2030	GOPS	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021 -2027, Środki własne gminy
	2.3. Wprowadzenie asystenta wsparcia w kryzysie psychicznym / asystenta zdrowienia	2026-2030	GOPS	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021 -2027, Środki własne gminy
	2.4. Wzmocnienie dostępności pomocy specjalistycznej (psycholog, terapeuta, poradnictwo) poprzez rozszerzenie oferty już istniejących form wsparcia w gminie	2026-2030	GOPS, Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki Uzależnień	Środki własne gminy
	2.5. Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych w społeczności lokalnej, mających na celu zwiększenie świadomości w zakresie zdrowia psychicznego, przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy, stygmatyzacji i wspieranie integracji osób chorujących psychicznie.	2026-2030	GOPS, NGO, Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki Uzależnień	Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030, Środki własne gminy

4.3. DZIECKO I RODZINA

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Źródło finansowania
3. Wzmacnianie funkcji rodziny oraz rozwijanie jej kluczowych elementów, takich jak poczucie bezpieczeństwa, zaufanie i więzi emocjonalne, poprzez realizację działań wspierających kompetencje rodzicielskie, edukację wychowawczą, wsparcie psychologiczne i programy profilaktyczne.	3.1. Rozszerzenie wsparcia asystenta rodziny także na rodziny borykające się z trudnościami wychowawczymi i opiekuńczymi, które nie kwalifikują się do najbardziej restrykcyjnych kryteriów pomocy.	2026-2030	GOPS	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego – projekt „Premia społeczna”, środki własne gminy
	3.2. Rozwój oferty wsparcia psychologicznego i terapeutycznego skierowanego bezpośrednio do rodzin, w tym organizacja terapii rodzinnej oraz grup wsparcia dla rodziców i dzieci.	2026-2030	GOPS, PCPR	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027, 8.6. Usługi społeczne na rzecz rodzin, środki własne gminy
	3.3. Wzmocnienie bazy placówek wsparcia dziennego poprzez tworzenie świetlic środowiskowych/ ognisk wychowawczych	2026-2030	GOPS, Gmina Raszyn	Fundusz Solidarnościowy, środki własne gminy
	3.4. Realizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych dla rodziców i dzieci, obejmujących warsztaty z zakresu kompetencji wychowawczych, budowania więzi rodzinnych, rozwiązywania konfliktów oraz przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom.	2026-2030	GOPS, NGO	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027, 8.6. Usługi społeczne na rzecz rodzin, środki własne gminy

5. ZESTAWIENIE POTENCJALNYCH ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Plan zakłada maksymalne wykorzystanie dostępnych źródeł finansowania, w tym środków własnych gminy, funduszy z budżetu województwa, funduszy krajowych oraz środków z Unii Europejskiej i innych funduszy zewnętrznych, w celu zapewnienia sprawnego wdrażania rozwiązań sprzyjających rozwojowi lokalnych usług społecznych.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację działań zaplanowanych w Planie zależna będzie od ich zakresu, harmonogramu realizacji, aktualnej sytuacji finansowej gminy Raszyn oraz jej możliwości inwestycyjnych. Kluczowe znaczenie będą miały także założenia długoterminowej polityki finansowej i społecznej gminy.

Podstawą planowania ram finansowych są budżet gminy oraz Wieloletnia Prognoza Finansowa, w której określono zasoby przeznaczone na realizację zadań służących rozwojowi usług społecznych. Prognoza ta uwzględnia również wpływ planowanych działań na ogólną kondycję finansową Gminy. Jej kształtowanie uzależnione jest od czynników makroekonomicznych, takich jak dynamika wzrostu gospodarczego, inflacja, zmiany na rynku pracy czy modyfikacje przepisów w zakresie finansów publicznych i polityki społecznej.

Poniżej przedstawiono zestawienie potencjalnych źródeł finansowania wraz z przypisanymi im obszarami działań. Analizę rozpoczęto od funduszy o najwyższym szczeblu – unijnych, następnie uwzględniono środki pochodzące z budżetu państwa, budżetu Województwa Mazowieckiego, a także z innych dostępnych funduszy i instrumentów wsparcia.

Tabela 11. Obszary dofinansowania w ramach funduszy unijnych

Program	Działanie	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	6.6. Zdrowie pracowników	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Zdrowie psychiczne w pracy	Wsparcie zdrowia psychicznego pracodawców i pracowników, w tym profilaktyka wypalenia zawodowego.
	8.5. Usługi społeczne i zdrowotne	Osoby starsze	Dzienne Domy Opieki Medycznej	Tworzenie i wsparcie funkcjonowania placówek oferujących dzienną opiekę medyczną.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Mieszkania treningowe i wspomagane	Zapewnienie warunków do samodzielnego funkcjonowania osób wymagających wsparcia.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, Rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Wsparcie dla opiekunów osób zależnych poprzez czasowe przejęcie opieki.
		Osoby starsze	Aktywizacja seniorów	Zwiększenie samodzielności, przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i aktywizacja seniorów.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, Rodziny z dziećmi	Usługi asystenckie	Pomoc osobom z niepełnosprawnościami w codziennym funkcjonowaniu.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi teleopiekuńcze	Zdalne monitorowanie stanu zdrowia i bezpieczeństwa osób starszych lub niesamodzielnych.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi transportowe	Transport dla osób potrzebujących wsparcia, np. do placówek zdrowotnych czy społecznych.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Transport door-to-door	Indywidualny transport dla osób o ograniczonej mobilności.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi opiekuńcze	Świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Dostosowanie mieszkania	Adaptacja mieszkań do potrzeb osób starszych lub z niepełnosprawnościami.
		Rodziny z dziećmi	Mediacje rodzinne	Pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych poprzez mediacje.

Program	Działanie	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
	8.6. Usługi społeczne na rzecz rodzin	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Konsultacje i porady psychologiczne	Wsparcie psychologiczne, psychoedukacja i działania profilaktyczne.
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom	Terapeutyczne i społeczne wsparcie osób z problemem uzależnień oraz ich rodzin.
		Rodziny z dziećmi	Poradnictwo prawne	Udzielanie porad prawnych w zakresie funkcjonowania rodziny.
		Rodziny z dziećmi	Terapia rodzinna	Terapia dla rodzin przeżywających trudności we współżyciu społecznym lub emocjonalnym.
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Psychoterapia indywidualna	Pomoc psychoterapeutyczna dla osób indywidualnych.
		Rodziny z dziećmi	Grupy wsparcia i warsztaty wychowawcze	Wzmacnianie kompetencji rodzicielskich i wymiana doświadczeń.
		Rodziny z dziećmi	Praca socjalna	Świadczenia pracy socjalnej na rzecz rodzin wymagających wsparcia.
	9.1. Rewitalizacja miast	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architektonicznych	Likwidacja przeszkód utrudniających poruszanie się osobom z niepełnosprawnościami.
		Osoby z niepełnosprawnościami	Dostosowanie obiektów	Przystosowanie budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, poprawa dostępności przestrzeni publicznej.
Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027	-	Wszyscy mieszkańcy	Paczki żywnościowe/posiłki oraz działania towarzyszące, - warsztaty i doradztwo.	Zapewnienie osobom najbardziej potrzebującym podstawowej pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków oraz umożliwienie im udziału w bezpłatnych warsztatach na rzecz włączenia społecznego
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego – Program „Aktywny Maluch 2022-2029”	-	Rodziny z dziećmi	Usługi opieki nad dziećmi	Tworzenie i funkcjonowanie nowych miejsc opieki dla dzieci do lat 3 (żłobki, kluby dziecięce, dzienni opiekunowie) poprzez dofinansowanie inwestycji infrastrukturalnych oraz kosztów bieżących.

Program	Działanie	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego – projekt „Premia społeczna”	-	Wszyscy mieszkańcy	Opieka wytchnieniowa, Asystentura w rodzinnych domach pomocy, wsparcie w ośrodkach pomocy, specjalistyczne poradnictwo	Inicjatywa mająca na celu wsparcie lokalnych społeczności i samorządów w zapewnianiu dostępu do istotnych usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 12. Obszary dofinansowania w ramach budżetu państwa oraz jednostek samorządowych

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	Budżet państwa (80% lub 50% w zależności od modułu)	Program senior+	Osoby starsze	Dzienne Domy „Senior +” i Kluby „Senior +	Moduł 1 – jednorazowe wsparcie finansowe na utworzenie i/lub wyposażenie ośrodka wsparcia Moduł 2– zapewnienie funkcjonowania już istniejących ośrodków wsparcia, utworzonych w ramach modułu 1.
	Budżet państwa – Fundusz Solidarnościowy	„Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego	Osoby z niepełnosprawnościami, Rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego lub powiatowego.
		„Opieka wytchnieniowa” dla Organizacji Pozarządowych	Osoby z niepełnosprawnościami, Rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. O uzyskanie środków

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
					na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się Organizacje pozarządowe.
		„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" dla Jednostek Samorządu Terytorialnego	Osoby z niepełnosprawnościami	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	Celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego lub powiatowego.
		„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" dla Organizacji Pozarządowych	Osoby z niepełnosprawnościami	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	Celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się Organizacje pozarządowe.
		„Centra opiekuńczo-mieszkalne"	Osoby z niepełnosprawnościami	Centra opiekuńczo-mieszkalne	Stworzenie miejsc, gdzie osoby niepełnosprawne mogą zamieszkiwać na zasadach pobytu dziennego lub całodobowego, zapewniając im niezależność i

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
					samodzielność. Program adresowany jest do gmin i powiatów, które zorganizują usługi zamieszkiwania w formie pobytu dziennego lub całodobowego w Centrach.
	Budżet państwa (<80%) i budżet gminy (>20%)	Korpus Wsparcia Seniorów	Osoby starsze	Usługi opiekuńcze dla seniorów	1. Pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych (np. pomoc w robieniu zakupów, przygotowywaniu posiłków, sprzątaniu), 2. Podstawowa opieka higieniczno-pielęgnacyjna (pomoc w myciu, ubieraniu, poruszaniu się), 3. Zapewnienie kontaktów z otoczeniem (pomoc w uczestniczeniu w wydarzeniach społecznych, zapewnienie towarzystwa), 4. Dofinansowanie zakupu i użytkowania opasek bezpieczeństwa lub innych urządzeń, 5. Wsparcie w utrzymaniu samodzielności w miejscu zamieszkania
	Budżet państwa (<60%) i budżet gminy (>40%)	„Opieka 75+”	Osoby starsze	Usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze	Zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi, samotnie

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
					gospodarującymi, a także tych które pozostają w rodzinie.
	Budżet państwa (100%)	„Za życiem”	Rodziny z dziećmi	Wsparcie rodzin z dziećmi	Kompleksowe wsparcie dla rodzin z dziećmi z ciężkimi niepełnosprawnościami lub nieuleczalnymi chorobami, a także dla kobiet w ciąży i ich rodzin. Wsparcie obejmuje m.in.: jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł, asystenci rodzin, wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i jego rodziny, usługi wspierające i rehabilitacyjne.
	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – finansowany z budżetu państwa, pracodawców i innych źródeł	„Dostępna przestrzeń publiczna”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architektonicznych	Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do przestrzeni publicznej, informacji i komunikacji, a także technologii, urządzeń oraz usług powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych, na zasadzie równości z innymi osobami.
		„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnością	Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi transportowe	Wzrost niezależności osób z niepełnosprawnościami oraz ułatwienie im aktywności społecznej lub zawodowej poprzez zapewnienie dostępu do korzystania z samochodu osobowego.

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
		„Dostępność ponad barierami”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architktonicznych	Rozwój i zwiększenie dla osób z niepełnosprawnościami dostępności przestrzeni fizycznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej, a także dostępności produktów i usług, w tym dotyczących turystyki, rekreacji i kultury.
		„Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami	Uruchomienie centrów oferujących kompleksowe wsparcie informacyjne, doradcze i eksperckie dla osób z niepełnosprawnościami oraz ich otoczenia, w tym w zakresie doboru technologii asystujących.
		„Zajęcia klubowe w WTZ”	Osoby z niepełnosprawnościami	Aktywizacja osób z niepełnosprawnościami	Rehabilitacja społeczna i zawodowa w formie warsztatów terapii zajęciowej.
		„Wsparcie Inicjatyw”	Osoby z niepełnosprawnościami	Integracja i aktywizacja osób z niepełnosprawnościami	Promowanie działań na rzecz aktywizacji środowiska osób niepełnosprawnych
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (moduł 1 i 2) oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej (moduł 3)	Budżet państwa (80%) i budżet gminy (20%)	Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028	Rodziny z dziećmi	Opieka żywnościowa	Moduł 1 i 2 - zapewnia pomoc dzieciom, uczniom i młodzieży oraz obejmuje pomocą osoby dorosłe, zwłaszcza osoby starsze, chore, niepełnosprawne i samotne w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
					postaci produktów żywnościowych. Moduł 3 - wzmocnienie opiekuńczej funkcji szkoły podstawowej poprzez tworzenie warunków umożliwiających spożywanie przez uczniów posiłku w trakcie pobytu w szkole.
Samorząd Województwa Mazowieckiego	Budżet Województwa Mazowieckiego (max. 80%)	„Wsparcie osób z niepełnosprawnościami na Mazowszu”	Osoby z niepełnosprawnościami	Dostęp do kultury dla osób z niepełnosprawnościami	Ułatwienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do instytucji kultury, dla których organizatorem jest Samorząd Województwa Mazowieckiego, poprzez możliwość skorzystania z ich oferty za preferencyjną cenę biletu, tj. 1 zł brutto za osobę z niepełnosprawnościami i 1 zł brutto za towarzyszącego jej opiekuna
		„Mazowsze dla Seniorów 2025”	Osoby starsze	Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych	Aktywizacja osób starszych, zapobieganie ich wykluczeniu i utracie samodzielności oraz polepszenie jakości życia mieszkańców regionu w wieku senioralnym. Działanie polega na udzieleniu gminom, miastom na prawach powiatu z terenu województwa mazowieckiego oraz dzielnicom m.st. Warszawy,

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
					pomocy finansowej przeznaczonej na realizację własnych zadań bieżących gmin, miast na prawach powiatu oraz dzielnic m.st. Warszawy, będących inicjatywą rad seniorów
		„Mazowsze dla Zdrowia Psychicznego 2025”	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Promocja i ochrona zdrowia psychicznego	Wspieranie zadań związanych z promocją zdrowia psychicznego i profilaktyką zaburzeń wśród mieszkańców Mazowsza
		„Mazowsze dla młodzieży”	Rodziny z dziećmi	Aktywizacja młodzieży	Tworzenie i rozwój Młodzieżowych Rad poprzez dofinansowanie działań edukacyjnych, promocyjnych oraz organizacyjnych. Dotacje obejmują m.in. szkolenia dla młodzieżowych radnych i ich opiekunów, kampanie informacyjne oraz realizację inicjatyw młodzieżowych.
		„Mazowsze dla lokalnych centrów integracyjnych”	Wszyscy mieszkańcy	Integracja i aktywizacja mieszkańców	Zadania aktywizujące, integrujące i rozwijające lokalne społeczności poprzez zapewnienie podstawowej infrastruktury (takiej jak np. świetlice wiejskie, gminne/osiedlowe ośrodki kultury, domy kultury, domy pomocy społecznej, itp.) pełniącej rolę tzw. „centrum integracyjno-kulturalne”

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
		„Mazowsze dla zdrowia 2025”	Wszyscy mieszkańcy	Promocja i ochrona zdrowia ogółem	Pomoc finansowa ze środków budżetu Województwa przeznaczona jest na zadania własne powiatów oraz miast na prawach powiatu o charakterze bieżącym z zakresu promocji i ochrony zdrowia, niebędące inwestycją, wyłączeniem działań związanych z profilaktyką zaburzeń i promocją zdrowia psychicznego.
Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	Budżet państwa	Bon senioralny	Osoby starsze	Usługi opiekuńcze	Program wsparcia finansowego dla osób powyżej 75. Roku życia, które wymagają regularnej opieki i mają bliskich aktywnych zawodowo.

Źródło: opracowanie własne

6. SYSTEMY MONITOROWANIA I OCENY

System monitorowania realizacji, oceny skuteczności oraz pomiaru osiągania wskaźników Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych gminy Raszyn na lata 2026–2030 został zaprojektowany tak, aby zapewnić skuteczny nadzór nad wdrażanymi działaniami oraz umożliwić ich obiektywną ocenę.

Monitoring wskaźników przypisanych do poszczególnych obszarów wsparcia będzie prowadzony w sposób systematyczny. Takie podejście umożliwi bieżące rozpoznawanie zmieniających się potrzeb społeczności lokalnej, szybkie reagowanie na pojawiające się wyzwania oraz elastyczne dostosowywanie działań. Dzięki temu możliwe będzie utrzymanie wysokiej skuteczności wdrażanych usług społecznych na terenie gminy Raszyn.

6.1. WSKAŹNIKI REZULTATU I PRODUKTU

Wskaźniki służące monitorowaniu realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych gminy Raszyn na lata 2026–2030 zostały przypisane do poszczególnych celów szczegółowych. Ich zastosowanie umożliwi ocenę stopnia realizacji głównego celu Planu. Wskaźniki zostały pogrupowane zgodnie z obszarami interwencji, których dotyczą. Szczegółowy wykaz wskaźników monitorujących realizację poszczególnych celów szczegółowych przedstawia **Tabela 13**.

Tabela 13. Wskaźniki rezultatu i produktu w podziale na obszary wsparcia

OSOBY NIESAMODZIELNE, W TYM OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI		
Lp.	**Cel szczegółowy**	**Nazwa wskaźnika**
1.	Zapewnienie osobom niesamodzielnym oraz osobom z niepełnosprawnościami w gminie Raszyn dostępu do szerokiego i zróżnicowanego katalogu usług opiekuńczych i społecznych, umożliwiających jak najdłuższe funkcjonowanie w środowisku lokalnym, poprawę jakości życia oraz integrację ze społecznością.	Liczba godzin świadczenia usług opiekuńczych
		Liczba godzin świadczenia opieki wytchnieniowej
		Liczba osób korzystających z dowozu posiłków
OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO		
l.p.	**Cel szczegółowy**	**Nazwa wskaźnika**
2.	Stworzenie w gminie Raszyn spójnego systemu wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego, zapewniającego dostęp do usług pomocowych, terapeutycznych i środowiskowych, ukierunkowanych na poprawę dobrostanu psychicznego, zapobieganie izolacji społecznej oraz wzmacnianie samodzielności i aktywnego uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności.	Liczba osób korzystających z usług dziennego ośrodka wsparcia
		Liczba godzin świadczenia specjalistycznego wsparcia psychologicznego i terapeutycznego
		Liczba członków grup wsparcia
DZIECKO I RODZINA		
l.p.	**Cel szczegółowy**	**Nazwa wskaźnika**
3.	Wzmacnianie funkcji rodziny oraz rozwijanie jej kluczowych elementów, takich jak poczucie bezpieczeństwa, zaufanie i więzi emocjonalne, poprzez realizację działań wspierających kompetencje rodzicielskie, edukację wychowawczą, wsparcie psychologiczne i programy profilaktyczne.	Liczba rodzin objętych wsparciem w ramach usług asystenta rodziny
		Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w działaniach świetlicy środowiskowej/ogniska
		Liczba uczestników warsztatów i szkoleń profilaktycznych oraz edukacyjnych

Źródło: opracowanie własne

6.2. OPIS SYSTEMU MONITOROWANIA REALIZACJI PLANU I OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKÓW

System monitorowania realizacji Planu oraz osiągania wskaźników ma na celu zapewnienie skutecznego nadzoru nad postępem wdrażania zaplanowanych działań oraz ocenę realizacji przyjętych celów. Skuteczny monitoring stanowi kluczowy element sukcesu całego przedsięwzięcia. Regularna analiza umożliwi nie tylko bieżące śledzenie zgodności działań z założeniami Planu, ale także szybkie reagowanie i wprowadzanie korekt w przypadku pojawiających się trudności. System ten zapewni przejrzystość i odpowiedzialność w realizacji zadań, wspierając efektywne zarządzanie usługami społecznymi na terenie gminy Raszyn.

Monitoring realizacji Lokalnego planu deinstytucjonalizacji i rozwoju usług społecznych gminy Raszyn na lata 2026-2030 oraz ocena osiągania zaplanowanych wskaźników prowadzona będzie we współpracy z lokalnymi interesariuszami zaangażowanymi w przygotowanie i wdrażanie dokumentu, w tym:

- przedstawicielami władz gminy Raszyn,
- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- jednostkami organizacyjnymi gminy,
- organizacjami pozarządowymi,
- innymi partnerami społecznymi i instytucjonalnymi.

Za opracowywanie sprawozdań z realizacji zaplanowanych działań i celów odpowiedzialni będą przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Osoba odpowiedzialna za koordynację procesu monitorowania będzie gromadzić dane od realizatorów poszczególnych zadań. Na podstawie wskaźników opracowywany będzie coroczny raport podsumowujący postępy w realizacji Planu. Wskaźniki stanowić będą podstawowe narzędzie oceny skuteczności działań oraz stopnia osiągnięcia zakładanych rezultatów.

6.3. OCENA SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI PLANU (EWALUACJA)

Ostatnim etapem wdrażania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych gminy Raszyn na lata 2026-2030 będzie przeprowadzenie ewaluacji podjętych działań. Jej głównym celem będzie ocena efektów oraz zasadności realizowanych interwencji społecznych. Ewaluacja pozwoli określić stopień realizacji celów zawartych w Planie, a także ocenić skuteczność i efektywność podejmowanych działań. Proces ewaluacji zostanie przeprowadzony w dwóch etapach:

1. **Ewaluacja on-going (bieżąca)** – prowadzona w trakcie realizacji Planu, jako integralna część systemu monitorowania. Ma na celu regularną ocenę postępów w realizacji celów operacyjnych oraz identyfikację ewentualnych barier i wyzwań. Dzięki temu możliwe będzie bieżące dostosowywanie działań do zmieniającej się sytuacji społecznej i organizacyjnej.
2. **Ewaluacja ex-post (końcowa)** – przeprowadzona po zakończeniu okresu obowiązywania Planu. Obejmie analizę osiągniętych rezultatów, trwałości wdrożonych rozwiązań oraz efektywności wykorzystania zasobów – finansowych, kadrowych i organizacyjnych. Pozwoli to na ocenę rzeczywistego wpływu podejmowanych działań na jakość życia mieszkańców gminy Raszyn

Rekomenduje się, aby ewaluacja postępów w realizacji Planu była przeprowadzana raz w roku.

7. SPIS ELEMENTÓW GRAFICZNYCH

TABELE

Tabela 1. Powiązanie celów Planu z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla 6
Tabela 2. Liczba ludności w podziale na płeć w latach 2022-2024 7
Tabela 3. Inne wskaźniki demograficzne 8
Tabela 4. Poziom wykształcenia 9
Tabela 5. Poziom bezrobocia w latach 2022-2024 9
Tabela 6. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2022-2024 9
Tabela 7. Podstawowe informacje dotyczące Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej 10
Tabela 8. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024 12
Tabela 9. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 wraz z kwotą świadczeń 13
Tabela 10. Inne usługi realizowane na terenie Gminy 15
Tabela 11. Obszary dofinansowania w ramach funduszy unijnych 24
Tabela 12. Obszary dofinansowania w ramach budżetu państwa oraz jednostek samorządowych 26
Tabela 13. Wskaźniki rezultatu i produktu w podziale na obszary wsparcia 34

WYKRESY

Wykres 1. Piramida wieku i płci w 2024 roku 8

MAPY

Mapa 1. Granice gminy Raszyn 7

Uzasadnienie

Proces deinstytucjonalizacji to ważny obecnie kierunek rozwoju i zmian w polityce społecznej.

W założeniach tego procesu kluczowe jest zaangażowanie samorządów lokalnych w jego planowanie i wdrażanie. Wyraz tego zaangażowania stanowi Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych dla Gminy Raszyn na lata 2026-2030.

W gminie Raszyn powstał on w odpowiedzi na współczesne wyzwania w obszarze polityki społecznej, takie jak wzrost mieszkańców w wieku produkcyjnym, zwiększająca się liczba dzieci,

w tym dzieci ze specjalnymi potrzebami, starzenie się społeczeństwa i inne zmiany demograficzne, wzrost liczby osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i osób z niepełnosprawnościami, nowe formy wykluczenia społecznego, przeobrażenia w obrębie rodziny, a także ryzyka socjalne związane m.in. z pandemią i zagrożeniami ekologicznymi.

Dokument ten jest niezbędny w obszarze planowania i realizacji usług społecznych, a także pozyskiwania na ich realizację środków finansowych. Dokument ten składa się z dwóch zasadniczych części, tj. diagnostycznej i wdrożeniowej. Pierwsza ze wskazanych zawiera główne dane i informacje dotyczące sfery polityki społecznej w gminie oraz realizowanych usług społecznych wraz z rekomendacjami dotyczącymi ich wdrażania w przyszłości. Część wdrożeniowa dokumentu prezentuje obszary interwencji oraz przypisane im cele oraz kluczowe działania, a także źródła ich finansowania oraz założenia wdrożeniowe Planu.

Dokument został poddany konsultacjom społecznym, które odbyły się w okresie od 28 listopada do 08 grudnia 2025 roku. W trakcie konsultacji nie zgłoszono uwag.

W związku z powyższym, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne